

## Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy

na rokovanie HSR SR dňa 11.12.2023

### Lex konsolidácia

#### 1. Postoj APZD

APZD berie predložený materiál na vedomie.

#### 2. Zdôvodnenie postoja APZD

Podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti je Slovensko zadlžené nad všetkými pásmami národnej dlhovej brzdy, pohybuje sa na úrovni blízko 60% HDP. Schodok hospodárenia sa v tomto aj najbližších rokoch očakáva blízko 7% HDP. Bez rýchlej fiškálne zodpovednej reakcie vlády dlh porastie a prudký nárast zadlženia spôsobí vážne hospodárske problémy.

Rozumieme, že konsolidácia je nevyhnutnosťou, ale **zásadne nesúhlasíme s nasledovnými opatreniami:**

- a) **Trvalé zníženie podielu odvodov do II. dôchodkového piliera z 5,5% na 4%.** Aktuálne odvod predstavuje 5,5% z vymeriavacieho základu a podľa súčasného nastavenia sa mal v nasledujúcich rokoch zvyšovať až na 6% v roku 2027. Už nasporené financie sporiteľov zatiaľ nie sú ohrozené, no sporiť menej si budú noví sporitelia a vekovo mladší sporitelia, to ovplyvní výšku ich dôchodku. Zastávame názor, že toto opatrenie spôsobí iba to, že väčšia suma dôchodkových odvodov zostane v Sociálnej poisťovni. Vplyvom demografických zmien však výdavky prvého piliera prudko rastú a už dnes prekračujú jeho príjmy, situácia sa bude už iba zhoršovať. Vláda týmto opatrením finančné prostriedky vezme, ale primárny problém a to udržateľnosť dôchodkového systému tým nevyrieši.
- b) **Zvýšenie sadzby poistného pre zamestnávateľa z 10% na 11% (z 5% na 5,5% pri zdravotnom postihnutí zamestnanca),** pretože dôjde k zvýšeniu celkového daňového a odvodového zaťaženia zamestnávateľov z 35,2% na 36,2%.
- c) **Zvýšenie sadzby poistného pre SZČO, samoplatcov či poistencov štátu zo 14% na 15% (zo 7% na 7,5% pri zdravotnom postihnutí poistenca).** Opatrenie považujeme za problematické z dôvodu zníženia disponibilných zdrojov samostatne zárobkovo činných osôb a samoplatiteľov. Navyše pre SZČO sa v roku 2024 opäť zvýšia aj minimálne odvody, pretože na výšku odvodov vplýva výška priemernej mesačnej mzdy, ktorá sa tiež zvyšuje.
- d) **Solidárny príspevok z činností v odvetviach ropy, zemného plynu, uhlia a rafinérií,** pretože vláda týmto opatrením vysiela jasný signál možným budúcim investorom, že na Slovensku sa neoplatí začať podnikáť. Ako odmenu za úspech a zisk dostávajú nadmerné zdanenie.

- e) **Rozšírenie osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach aj na subjekty s licenciou NBS, vrátane leasingových spoločností.** Slovenské banky sú jednými z najmenej ziskových v EÚ, môže nastať situácia, že zvýšený odvod ohrozí ponúkanie „bežných“ služieb. Z pohľadu občana sa naskytá otázka či banky a spoločnosti (napr. leasingové spoločnosti) v nadväznosti na dodatočné zdanenie nezareagujú práve tak, že zvýšia ceny svojich služieb a tovarov. Ako bude potom štát chrániť občanov pred týmto negatívnym dôsledkom?
- f) **Zvýšenie sadzby zrážkovej dane z dividend zo 7% na 10% (pre vlastníkov, pre štatutárne orgány či členov dozorných rád).** Zvýšenie sadzby sa týka dividend vyplatených zo ziskov za roky 2023 a neskôr. Uvedené opatrenie výrazne zvyšuje dane, celkovo zníži konkurencieschopnosť a môže motivovať subjekty k hľadaniu alternatívnych riešení vysporiadania sa s novou realitou. Opatrenie sa tak minie pôvodne zamýšľanému účinku.

### 3. Podporujeme nasledovné opatrenie na konsolidáciu rozpočtu

- a) **Zníženie zamestnanosti v štátnej a verejnej správe:**
- zníženie počtu zamestnancov v 5 najväčších podnikoch vo verejnej správe patriacich štátu, NDS, ŽSR, ZSSK, RTVS, SVP – výsledok auditov, spolu 28 tisíc zamestnancov,
  - zníženie počtu zamestnancov na ministerstvách a iných ústredných orgánoch o 10% (+ 74 mil. eur), najprv je potrebný audit, ak sa rozšíri aj na Okresné a úrady práce (+ 137 mil. eur),
  - zníženie počtu zamestnancov finančnej správy o 10% (+ 45 mil. eur), zníženie by mal priniesť nový audit, zúženie siete pobočiek a zavedenie UNITAS.
- b) **Zlučovanie výkonu kompetencií samospráv,** zefektívniť činnosti napríklad spájaním správy obcí či outsourcingom – môže prísť k zníženiu počtu zamestnancov o 10%.
- c) **Nulová valorizácia miezd vo verejnej správe na rok 2024, v rokoch 2025 a 2026** (+ 651,7 mil. eur), uzavretie kolektívnych zmlúv s novými valorizačnými sadzbami.
- d) **Skrátenie doby poberania rodičovského príspevku do 2 rokov dieťaťa** (+ 797 mil. eur), zrýchlenie návratu matiek na trh práce, zamedzenie zhoršeniu pracovných zručností matiek a v rámci EÚ máme jednu z najdlhších podporných období, alternatívou k návrhu by bolo sflexibilnenie obdobia podpory – matka by sa rozhodla, ako dlho bude na rodičovskej, a výška rodičovského príspevku za rozrátala na toto kratšie obdobie – ak zostane doma len rok dostala by rovnakú celkovú výšku príspevku ako keby zostala s dieťaťom doma do 3 rokov.
- e) **Zvýšenie platby za poistencov štátu na zdravotné poistenie zo 4,5% na 5% z priemernej mzdy.** Slovensko za jedného poistenca hradí 54,5 eur mesačne, pričom napríklad Česká republika 78 eur.
- f) **Zvýšenie základnej sadzby DPH na tovary a služby z 20% na 21% so zachovaním existujúcich výnimiek,** napr. na tovary a služby, ktoré v rámci aktivít sociálnej ekonomiky uskutočňuje registrovaný sociálny podnik.